

שמעון בוזגלו
תל היסרליק

שלוש פואמות

הוצאת הקיבוץ המאוחד
קרן יהושע רבינוביץ לאמנויות תל-אביב

מלחמת טרויאדה — היא

יוון, העיר אֶרְגוֹס

שְׁבוּעִים עָבְרוּ מֵאָז שָׁנָסַע.
 קָשָׁה לִי.
 גַם אָבָא שְׁלִי נָסַע.
 אָמָא אוֹמֶרֶת שָׁזָה לֹא יֵאָרֵךְ
 יוֹתֵר מִשְׁלָשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים.
 הַמּוֹן זְמַן, אֲנִי חוֹשֶׁבֶת.
 הַיְלָדִים בִּבְקָר
 הַיְלָדִים בְּעָרֵב
 הַיְלָדִים בְּצִהָרִים
 אוֹמְרִים
 אָבָא אָבָא.
 מְלַכְיָאס בֶּן שְׁנָתִים וְחָצִי
 וְנוֹאָה בֶּן שָׁנָה וְחֳדָשִׁים.
 רַק בַּחֹדֶשׁ שֶׁעָבַר
 הִתְחִילוּ לְצֹאת לוֹ
 מֵהַפָּה
 מְלִים מִמֶּשׁ שְׁלֵמוֹת,
 קֹדֶם כֹּל "אָבָא".
 אָבָא בִּבְקָר
 אָבָא בְּעָרֵב
 אָבָא בְּצִהָרִים.
 אָבָל אָבָא נָסַע,
 לִפְנֵי שְׁבוּעִים.

כָּל הַגְּבָרִים גִּיסוּ,
 נִשְׁאַרוּ רַק יְלָדִים וְזִקְנִים.
 וַאֲנַחְנוּ, הַנָּשִׁים.
 סָבָא בָּא הַרְבֵּה עֲכָשׁוּ
 וְזֶה טוֹב.
 אֶתְמוֹל הוּא אָמַר:
 "לְמוֹעֶצָה הִגִּיעַ הַיּוֹם
 שֶׁהָצִי שָׁלָנוּ
 יָצָא מֵאוּלִיס
 סוֹף סוֹף,
 אֲכָל לֹא לִפְנֵי
 שֶׁהִקְרִיבוּ אֶת אִיפִיגֵנִיָּא
 כְּדֵי לְשַׁכֵּךְ אֶת הַיָּם."
 הַבַּת שֶׁל אֲגַמְמֶנוֹן? שְׁאַלְתִּי.
 "כֵּן," הוּא אָמַר.
 הִכְרַתִּי אוֹתָהּ.
 הָיָה בָּהּ אֵיזָה חֵן חָסֵר יְמֶרָה
 לְמִרוֹת שֶׁהִיְתָה נְסִיכָה.
 אֲכָל הָצִי הַפְּלִיג
 וְזֶה טוֹב.

בְּעָרְב, לְאוֹר הַנֵּר,
 שְׁרִטְטִי לִילְדִים
 אֶת נְתִיב הַהִפְלָגָה.
 הִנֵּה, זֹאת אוֹלִיס.
 "וְאֵיפֹה אֶבֶּא?"
 אֶבֶּא?
 "כֵּן."
 אֶבֶּא פֹה.
 "פֹּה?"
 כֵּן.
 "לָאֵן הֵם נוֹסְעִים?"
 לְטְרוּיָאָה.
 "לָמָּה?"
 כְּדֵי לְהַחְזִיר אֶת הַלֵּנָה.
 "מִי זֹאת?"
 אִשְׁתּוֹ שֶׁל מִנְלָאוֹס.
 "מִי זֶה?"
 אַחִיר שֶׁל אֲגַמְמֶנוֹן.
 "מִי זֶה?"
 הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּנוּ.
 "מָה זֶה מֶלֶךְ?"
 מָזָה מֶלֶךְ?
 תֵּן לִי לַחֲשֹׁב עַל זֶה, מִתְּקֵן.
 עֲכָשׁוּ, שְׁנִיכֶם לַמָּטָה.

קִשָּׁה לִי לְהִרְדֵּם.
 הִשְׁאַלְהָ שֶׁל מְלָכִיָּאס מְצִיקָה לִי.
 אֲנִי נֹתֶנֶת לְעֶצְמִי תְּשׁוּבוֹת שׁוֹנוֹת
 אֲבָל אֵף אַחַת לֹא מְסַפֶּקֶת אוֹתִי.
 שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים מֵאָז שֶׁנִּסַּע.
 או,
 עַל־פִּי אַחַת מֵהַתְּשׁוּבוֹת שֶׁנִּתְּתִי לְעֶצְמִי,
 שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים עָבְרוּ
 מֵאָז שֶׁלָּקַח אוֹתוֹ הָאִישׁ
 שְׁלוֹקַח אֲנָשִׁים לְמִלְחָמוֹת.
 לָמָּה? לֹא יוֹדַעַת.
 בְּכָל אֶפֶן, הוּא חָסֵר לִי מְאֹד.

מֶלֶךְ הוּא שְׂאֵלָה מְטְרִידָה
הַגּוֹהֶרֶת מֵעֵלֶיךָ בְּלִי הֶרֶף.

אָנִי מִדְמִינֶת אוֹתוֹ גּוֹהֵר מַעֲלִי.
 אֵיךְ אֶתְאָר אֶת זֶה?
 אָנִי חוֹשֶׁכֶת עַל כָּל מִינֵי דְמוּיִים,
 אֲבָל כָּלֵם, כָּמוֹ הַשְׂאֵלָה מֵהוּ יִפִּי, נִכְשָׁלִים.
 אֶהוֹכִי פֶשׁוּט גּוֹהֵר מַעֲלִי
 וְאֵין דְמוּי יוֹתֵר מְרִגֵּשׁ
 וּמַעֲנֵג
 מִזֶּה.

שְׁנָה עָבְרָה וְהַדְּבָרִים מִתְעַרְבָּכִים.
 אֶחָד מִן הַגְּבָרִים
 שָׁנָשָׁאָר לְשֹׁמֵר עַל הָעִיר,
 קְלִיפְרוּרוֹס שְׁמוֹ,
 מִסֵּתָבֵל עָלָיו.
 וְאֵנִי עָלָיו.
 כָּכָר כָּמָה חֲדָשִׁים
 שְׁכַדִּי אֶפֶר נִשְׁלָחִים מִן הַחֲזִית.
 כְּשֶׁהָאֲנִיָּה מְגִיעָה לְנֶמֶל
 וּפּוֹרֶקֶת אֶת מִטְעֵן הַמָּוֶת
 הָעִיר כְּלָה רוֹעֶשֶׁת –
 מִהִלְמוֹת לֵב הַנָּשִׁים.
 וְכִשֶּׁהִשְׁלִיחִים עוֹשִׂים אֶת דֶּרֶכָם
 לְבֵית הַזֶּה אוֹ הַזֶּה
 הַיָּדִים מִתְקַשּׁוֹת
 וּמִשְׁתַּכָּלוֹת מַעֲצָמָן
 וְהָאֲצָבָעוֹת נִלְחָצוֹת זו לְזוֹ
 עַד שֶׁלֹּא נוֹתֵר בֵּהֶן דָּם, וְאִזּוֹ –
 הַדְּפִיקָה בְּדִלָת.
 שְׁנָה עָבְרָה וְהַדְּבָרִים מִתְעַרְבָּכִים.
 מְלָכִיאָס כָּכָר כְּמַעֲט לֹא מִזְכִּיר אֶת אָבִיו
 וְנוֹאָה, אֲנִי חוֹשֶׁכֶת, שְׂכַח.
 לֹא יוֹדַעַת אִם "שְׂכַח"
 הִיא הַמְּלָה הַמִּתְאִיָּמָה
 אֲבָל אֲנִי רוֹאָה בְּעֵינָיו
 שֶׁגַּם לְקְלִיפְרוּרוֹס
 הוּא יָכוֹל בְּקָלוֹת לְקַרֵּא אֶבָּא.

אָנִי לְבַד.
 אָנִי בִדְדָה.
 נִמְאָס לִי לְדַבֵּר עִם אָמִי.
 עִם סָבִי.
 וְאֶפְלוּ עִם לְלִיאָה, חֲבֵרָתִי.
 אֱלֹהֵי רַק הָיָה כָּאֵן.
 כֶּךָ, מוֹפִיעַ לוֹ בְּסוֹף הַיּוֹם
 וּמְדַבֵּר אֵלַי.
 מְלִטָּף אֶת שְׁעָרַי,
 מְחַבֵּק אוֹתִי.
 עֵינֵי מִכְתְּפֵי הַקְּרוֹת.
 עֵינֵי מִפְּנֵי הַסְּגוּרוֹת.
 מִן הַדְּמוּיִים,
 מִהֲזוֹת הַלֵּילָה.
 שְׁנָה וְחֲצִי עֶבְרָה.
 אָנִי רוֹצֶה אוֹתוֹ כָּאֵן. עֲכָשׁוּ. לִידִי. אִתִּי.

יֵשׁ כַּמָּה סוּגֵי נָשִׁים :
 אַחַת, בַּעֲלָה נְהַרְגָה.
 אַחַת, אָבִיָּה אוֹ אֶחֱיָה.
 אַחַת, מַחֲכָה לְבַעֲלָה.
 אַחַת, לְאָבִיָּה אוֹ לְאֶחֱיָה.
 אַחַת, בַּעֲלָה בַּחֵיל הַמָּצֹב
 וְהִיא רוֹאָה אוֹתוֹ כָּל יוֹם.
 אֲנִי מִתְכַּוֶּנֶת
 כָּל !
 יוֹם !

לְלִיאָה, חֲבֵרָתִי,
 הִיא מֵאוֹתָן בְּנוֹת מִזֵּל
 שְׂבַע־לֵיהֶן נִשְׁאָרוּ בְּעִיר
 כְּדֵי לְהִגֵּן עָלֶיהָ.
 הֵן נִרְאוֹת אַחֲרֶת,
 כָּל הַנָּשִׁים הָאֵלֶּה.
 הֵן יוֹדְעוֹת אֶת זֶה
 וּמִנְסוֹת לְהַסְתִּיר.
 לְמִרוֹת שֶׁהֵן גְּרוֹת
 בַּחֲלָקִים שׁוֹנִים שֶׁל הָעִיר
 אֶפְשָׁר לְמַצֵּא אוֹתָן יוֹם יוֹם,
 כִּלְּן בִּיחָד,
 לֵיד שַׁעַר הַכְּנִיסָה הָרִאשִׁי
 שֶׁם נִמְצְאוֹת הַמַּפְקָדָה שֶׁל חֵיל הַמַּצָּב.
 קוֹל צִהְלַת הַיְלָדִים
 עוֹנָה לְהַמְלִיחַ
 מִסָּבִיב לִשְׁלֹחַן הָעֶמּוּס.
 שְׁלֹשׁ נָשִׁים נוֹשְׂאוֹת כֹּד מִיָּם עַל רֹאשָׁן
 נִכְנָסוֹת מִבְּעַד לַשַּׁעַר.
 מֵאַחֲרֶיהֶן, בַּחוּץ, לֵיד הָאֵלּוֹן,
 זֶז עֵדֶר כְּבָשִׁים לָפָה וּלְשָׁם,
 מִתְפַּזֵּר, מִתְלַכֵּד וְשׁוֹב מִתְפַּזֵּר.
 סִמוּךְ, עַל תֵּל אֲשָׁפָה,
 מְטַפְסוֹת בְּקִלּוֹת שְׁתֵּי עֲזִים,
 "רְאִי, " אוֹמֶרֶת הָאִחָת לַשְּׁנִיָּה

וּמְנִיפָה אֶת מִבְטָה לְרָקִיעַ:
הַשָּׁמַיִם, שָׁמַי טִיאָפּוּלוּ,
מִפִּילִים אֶת אוֹרָם
עַל הַחוּמָה הַגְבוּהָה
וּמַעֲבָרִים אֶת בִּטְנָה לְמִשְׁלָשׁ
שֶׁל צֶל טוֹב וְקָרִיר.
דְּמוּתוֹ הַטִּיטָנִית שֶׁל קְלִיפְרוֹרוֹס,
שְׁנִלְקָחָה לֹלֵא סִפֵּק
מֵאִיזוֹ הַיִּדְרִיאָה אוֹ אֲמִפּוֹרָה,
רוֹכֶנֶת מַעַל טֵס עָמוּס תַּפּוּחִים
וְלוֹחֶשֶׁת בְּאֲזָנָה שֶׁל לֵלִיאָה.

אָמִי וְאֵנִי יוֹשְׁבוֹת בְּבֵיתָהּ,
 מְדַבְּרוֹת.
 שָׁכְנָה נִכְנָסֶת עִם עוֹגָה
 שֶׁנֶּאֱפָתָה זֶה עֵתָהּ.
 אֲנַחְנוּ מִתְפַּעְלוֹת בְּקוֹל רָם,
 וּמִלְכֵּיאָס וְנוֹאָה
 מִפְּסִיקִים אֶת הַמְשָׁחָק
 וְרָצִים לְבִקֵּשׁ פְּרוּסָה.
 זָרָם תָּה נֹהֵר לְמִטָּה מִן הַזְּרֻבוּכִית
 וּמִטִּיחַ אֲדוֹוֹת קְצָפִיּוֹת וְזֻכוֹת
 בְּדַפְנוֹת הַדְּקוֹת שֶׁל הַכּוֹס.
 מִן הַחֲלוֹן נִשְׁפָּךְ
 עָרֵב רֵךְ אֶל הַבַּיִת,
 רַק רוּחַ מִן הַדֶּלֶת.

כָּל עוֹד אֱלֹה הָיוּ הַזֵּיוֹת
 הַגּוֹף שְׁלִי מָצָא נְחֵמָה,
 וְהַמְּבִטִים הַהֲדָרִים
 בִּינִי לְקִלְפֵּרוֹס
 הוֹסִיפוּ צָבַע לְעוֹרִי.
 אֲבָל כְּשֶׁהוּא נִגַּע בִּי...
 כְּשֶׁהוּא נִגַּע בִּי רָצְתִּי
 וְשִׁטְפָתִי אֶת עֲצָמִי
 בְּכָל מִי הַנֶּהָר
 וְהַתְּפִלָּתִי לְאַרְטֵמִיס:
 אַרְטֵמִיס, אֲנִי אִמְרָתִי,
 לֹא לָזֶה הָיִיתִי זְקוּקָה.
 אֲנִי רוֹצָה לְשִׁתֵּק.
 שְׁתִּיקָה לֹלֵא מַחֲשָׁבוֹת.
 שְׁהַעֲיִנִּים רַק יִבְהוּ,
 יַעֲקֹבוֹ אַחֵר אֵיזָה זָכוֹב חוֹלֶף
 כָּאֵלוֹ הוּא הַדָּבָר הַיָּחִיד בְּעוֹלָם.
 אַרְטֵמִיס, הַיָּחִיד.

הָעִיר הַתְּרַגְּלָה לְאָכֹל.
אִיכָשֶׁהוּ,
אַחֲרֵי שְׁלֹשׁ שָׁנוֹת בְּדֵי אֶפְרַיִם
יֵשׁ פָּחוֹת הִיסְטֹרְיָה בְּאֵיזֶר.
אָכֹל הָאֲנָשִׁים מִתְלַחֲשִׁים.
מִיָּן תְּסִיסָה, בְּעֵס,
מִתְאַמְצִים לְהִזְכֹּר
לְמָה בְּכָלֵל הַתְּחִילָה הַמְּלַחְמָה.
לֹא יִרְחֹק הַיּוֹם וְיִתְאַמְצוּ לְהִזְכֹּר
אֵיךְ נִרְאוּ פָּנֵי הַהוֹלָכִים.

מִי שֶׁהָיָה נֶעַר לִפְנֵי יְשׁוּעַ שָׁנִים,
 כְּשֶׁהִמְלִיחָמָה הַחֲלָה,
 כָּבֵר הִסְפִּיק לְהַשְׁלִיחַ לַחַיִּית
 וְחֻלָּקָם אֵף לַחֲזוֹר מִמָּוֶה,
 כֵּן, עִם הַדְּפִיקָה בַּדָּלֶת.
 מְלַכִּיאָס בֶּן שְׁמוּנָה וְחֻצִּי
 וְנוֹאִיה בֶּן שִׁבְעָה וְקָצֵת.
 אֲנִי מִתְפַּלֵּל לָתֵת שְׁהִמְלִיחָמָה תִּסְתַּיֵּם
 לִפְנֵי שִׁיקְרָאוֹ לְצָבָא.

שש שנים בלי גבר.
שש שנים לגדל לבר את הילדים.
שש שנים לשוחח רק עם נשים.
שש שנים לחכות.
שש שנים לחכות ולחכות.
סבא מת.
המזון בצמצום.
שש שנים לראות בדים
הולכים לכאן ולכאן
ולכאן ולכאן.
אבל לא אליך.
לפעמים אני רוצה שאלי.
שיסתים כבר.
שכל זה יסתים כבר.

הַנָּשִׁים שָׁזָה קָרָה לָהֶן,
 הֵן לְפָחוֹת רְגוּעוֹת.
 אֲמָנָם הֶעֱצַב שׁוֹחָה בְּעֵינֶיהָ
 כְּמוֹ דָּגִיג בְּקַעְרָה,
 אֲכָל הַזֶּמֶן מַעֲמִיק אֶת הַקַּעֲרָה
 וּמֵאֲפִיל אֶת מִימֶיהָ
 וּמִסְתִּיר אֶת הַדָּג
 בְּדֹק יִרְקָרָק.
 לַעֲמַת זֹאת הַלֵּילוֹת,
 הַלֵּילוֹת הֵם זֶמֶן אַחֵר.
 בַּלֵּילוֹת,
 אֶצֶל אֱלֹה שְׁמֶקְרוֹב
 וְאֶצֶל אֱלֹה שְׁמֶרְחוֹק
 עוֹלָה הַדָּג לְמַעַלָּה
 וְחוֹתֵר וְקוֹפֵץ וּמִשְׁתוֹלֵל
 וּמִתִּיז מִיָּם מְלוּוֹחִים וְחֲמִים
 עַל הַפְּרָצוּף בָּלוּ.

הֵן לְפָחוֹת רְגוּעוֹת.
לֹא שׁוֹאֲלוֹת כְּמוֹנִי
מָה אֶפְשָׁר לוֹמַר לוֹ
אִם יִחְזֹר עֲכָשׁוּ.
הוּא לֹא יִפִּיר אֶת הַיְלָדִים
וְהַיְלָדִים לֹא יִפִּירוּ אוֹתוֹ.
אוּלֵי גַם אֲנִי לֹא.
הַיְדִים לֹא יוֹכְלוּ לְחַבֵּק אוֹתוֹ.
הַגּוֹף לֹא יָבוֹא אֵלָיו.
הַתְּרַגְּלָתִי לַחֲיוֹת בְּלַעֲדֵיו
וְאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת.
חוֹשֶׁשֶׁת שְׁנֵהֶיָּה זָרִים זֶה לָזֶה.
הוּא הִיָּה בְּחוֹר צָעִיר כְּשֶׁהָלָךְ.
תִּשַׁע שָׁנִים נִמְצָא
בְּחִבְרַת גְּבָרִים בְּלֶכֶד.
חֵלִים.
בְּקִיץ מִתְנַדְּנָדִים מַעֲלָפִים
תַּחַת הַחֶם הָאֶקְזָרִי,
בְּחֶרֶף מְצַנְפִים וְרוֹעֲדִים
כְּמוֹ יְרִיעוֹת הָאֶהָלִים,
צָדִים אֶת מְזוֹנָם כְּמוֹ חֲיוֹת,
אוֹנָסִים מְקוֹמֵיחַת בְּפָרָאוֹת.
לֹא, שְׁלֹא יָבוֹא !

אָנִי אַכְזָרִית!
 אוֹלִי הוּא שׁוֹנָה?
 אוֹלִי הוּא מְתַנַּעֵץ
 לִילָדִים וְאֵלִי?
 אוֹלִי הַגַּעְגּוּעִים רָכְכוּ אוֹתוֹ
 וְהִבְשִׁילוּ אוֹתוֹ
 וְעֶכְשָׁו הוּא תַּפּוּחַ אֶדָם וּמִתּוֹק?
 הַמִּיּוֹנוֹ כַּנְרֵאָה מִתְאַמֵּץ
 לְתֹאֵר אֶת יְלָדָיו הַגְדֻלִּים,
 אֵיךְ הֵם נִרְאִים,
 מָה עוֹשִׂים, אוֹהֲבִים.
 הֵם עוֹד זוֹכְרִים אוֹתוֹ?
 וְאַשְׁתּוּ:
 אֵיךְ עוֹבְרוֹת עָלֶיהָ הַשָּׁנִים?
 הִיא כּוֹרֶעַת מִגְדוֹל הַיְלָדִים?
 וְהַבְּדִידוֹת,
 וְהַצִּפּוּיָה,
 לְכָה עוֹד רוֹעֵד אֵלָיו?
 אָנִי אַכְזָרִית!
 כֵּן.
 אֲבָל הַזְמַן אַכְזָר מִמֶּנִּי.

המלחמה הסתיימה.
 עשר שנים עברו
 והמלחמה הסתיימה.
 שליחים מגיעים ומכריזים
 שטרויאה נכבשה.
 אה, בן, טרויאה.
 לשם באמת הם נסעו.
 אז טרויאה נחרבה?
 "כן."
 למה בעצם?
 "כי פריס, בנו של מלך טרויאה,
 חטף את הלנה מירי בעלה."
 אם כך נסיון חטף ממלך
 או מלך מנסיון, אני מבלבלת.
 אז טרויאה נחרבה?
 "כן."
 ומה עכשו?
 "הם מתארגנים ליציאה."
 מתי יגיעו?
 "לא ברור."
 בכל מקרה,
 אפא אומרת שזה לא יארוך
 יותר משלשה או ארבעה חודשים.

מלחמת טרויאדה – היא והוא

טרויאדה, בתוך העיר הנצורה

הַהַמְלָה לַיָּד הַשְׁעָרִים הַגְּדוֹלִים
שְׂדֵרְכֶם מִתְנַהֲלוֹת עֲגָלוֹת מִן הַכֶּפֶר
עֲמוּסוֹת יִרְקוֹת וּפִרוֹת,
וְצֹאן מִתְנַהֵּל מֵאַחֹר
וּבָקָר,
וּכְלָבִים תָּמִיד נוֹבְחִים
אִם לֹא עַל מַשְׁהוּ שָׁזָז
אֶז עַל סֵתֶם אֵיזָה צָרִיחַ;
וְסִחְרוּר הָאֲבָנִים
וְהַלְמוֹת הַפִּטִּישׁ
בְּרַחוּב הָאֲמָנִים
בֵּין בֵּיתִי לְבֵית הַמִּשְׁפָּט
בָּקָר טוֹב לִנְפֹחַ.
"בָּקָר טוֹב, אֲדוֹנִי."
בָּקָר טוֹב לְרַצֵּעַן.
"בָּקָר טוֹב, אֲדוֹנִי."
בְּדֶרֶךְ לְאֹמִי אֶכְנֶס לְאוֹפָה
וְאֶקְנֶה עוֹגוֹת לִילָדִים,
לְחֵם אֶקְנֶה כְּשֶׁנִּחְזֹר.
"נִכּוֹן," אוֹמֶרֶת אִמָּא,
"לְחֵם תִּקְנִי אַחֵר כֶּךָ.
בּוֹאִי נִצָּא עֵקֶשׁוּ,
אֶסוּר לְפִסְפֵּס יוֹם כָּזֶה."
בִּקְבוּק יֵין, בִּבְקֶשֶׁה.
סְלִיחָה? בֵּן, בִּקְבוּק,
לְלִיאֹן וְלִי,
וְתוֹצִיא לָנוּ אוֹתוֹ לְכָאן,

בסדר?

"יום משגע, מה?"

יום משגע, אני אומר,

ויוֹרֵד עִם עֵינֵי

מִן הַפִּסְגָּה הַמְשֻׁלָּגָה

שֶׁל הָרִי הָאֶפֶק

מְטָה לַמְדְּרוֹן הַתָּכֵל

הַמְסַכֵּר בַּכְּפָרִים לְבָנִים,

מְטָה לַחֹמָה וּלְבֵית הָעַמּוּדִים

שֶׁגִּגּוּ הַחֲרוּטֵי הַיְצוּק אָרֵד

מִתְנַשֵּׂא מַעְלֶיהָ בְּאוֹן מִתְעַלֵּם

וְעֵד לַתְּהִלּוּכָה הָעוֹבְרָת תַּחֲתָיו.

"עוֹד אֵיזָה טָקֵס שֶׁל בֵּית הַמְּלוּכָה?"

מָה? אֵה, כֵּן, כְּרָגִיל.

רוֹצֶה מַשְׁהוּ עִם הַיֵּין?

"לא, תוֹדָה. אֲגֹב,

מָה שְׁלוֹם אֲשַׁתְּךָ?"

לִיאֹן, יְקִירִי,

אַתָּה בְּטוֹחַ שָׁזֶה יוֹם מִתְאַיֵּם

לְנוֹשֵׂא שִׁיחָה כְּזֶה?

אִמָּא, רַק עָלִיו אֶת מַדְבַּרְתָּ.

"אֲכַל הוּא בְּעֵלְךָ!"

אֶת זֶה אֲנִי יוֹדַעַת,

הַשְּׂאֵלָה אִם הוּא יוֹדֵעַ.

"הוּא יוֹדֵעַ, הוּא יוֹדֵעַ.

נִשְׁתָּה עִם הַדָּגִים

מִרְלוּ שֶׁל 'הִיסְרָלִיק'?"

הַשְׁעָרִים נִעֻלִּים.
צָעָדִים מְכִים בְּמִרְצָפוֹת הַסְּמֵטָה,
נִחְבָּטִים בְּבָתִּים מְצֻדָּדִיהָ
וְכִמּוֹ שְׁנֵי עֶרְפָּלִים אֲלִימִים
מִתְנַגְּשִׁים מֵעֲלֶיהָ בְּשֵׁאוֹן מִתְגַּבֵּר.
אָמָּא, אָמָּא, מַה קָּרָה?
אָרֶם, תַּעֲזֹר לְנִינּוּהָ
לְעֻלוֹת עַל הַחוּמָּה.
אֲנִי לֹא מֵאֲמִינָה:
בַּחוּף שִׁילְדִי וְאֲנִי
הֵינּוּ בְּדֶרֶכְנוּ אֵלָיו,
בַּחוּף הַזֶּה
עֹגֵן עֶכְשָׁו
צִי אֲנִיוֹת עֲנָקִי –
מְנַדֵּד אֶת קוֹ הָאֶפֶק
וְאוֹכֵל אֶת קוֹ הַחוּף
וּמִשְׁחִיר אֶת הַכָּחַל כָּלוּ
בְּטִלְטֻלָּה עֲצָבָנִית.

אֲשֶׁתִּי... הַיְלָדִים...
 אָרֶם!
 אָרֶם, אֵיפֹה אַתָּה?
 נִינֹה!
 אֶת שׁוֹמֶעֶת אוֹתִי?
 תִּפְתָּחוּ אֶת הַשַּׁעַר!
 רְאִיתֶם אִשָּׁה וְשְׁנֵי יְלָדִים
 יוֹצְאִים עִם מַגְבוֹת וּבְגָדֵי רַחֲצָה?
 אָרֶם! אָרֶם!
 נִינֹה!

מַה הוּא צָרִיךְ הֵיכָּה לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם?
 בְּרֵק רָגַע,
 רָגַע אֶחָד,
 אֲנִי חִיְבָת לְהִזְכֹּר!
 תִּרְגָּעִי, תִּנָּסִי לְהִתְרַכֵּז!
 הוּא הָלַךְ לְבֵית הַמִּשְׁפָּט?
 לְאַחַד הַכִּפָּרִים?
 בְּבִקְרָה, כִּשְׁהוּא יָצָא מֵהַבַּיִת,
 מַה הוּא אָמַר לִי?
 לַעֲזָאוֹל,
 מַה הוּא אָמַר לִי!

נִינּוּה, מָה אַתָּ עוֹשֶׂה !
 אָרֶם, בּוֹא לָפֶה !
 תֵּן לִי יָד !
 נִינּוּה, שְׁמַעַת אוֹתִי !
 אָכַל אֲמָא,
 אָבֹא קוֹרֵא לָנוּ.
 בּוֹאִי לָפֶה מִיָּד !
 ...מִי, מִי קוֹרֵא לָנוּ ?
 הַיְלָדִים בַּחֲדָר שְׁלֵהֶם
 הַתְּעוֹרְרוּ וְצַחֲקוּ
 וְהִגְבּוּ הַגְדוֹל שְׁלוֹ
 הַתְּנַשָּׂא מִן הַמָּטָה שְׁלָנוּ
 כָּמוֹ אִי הָאֶשֶׁר.
 נְצַמְדִּיתִי אֵלָיו בְּגוֹפִי הָעִירֹם :
 הַשְּׂדִים שְׁלִי,
 הַבֶּטֶן,
 הַיְרֵכִים,
 הַשּׁוֹקִים,
 – כָּכָה כָּל הַיּוֹם.
 "מָה ?"
 – אֲנִי יְכוּלָה כָּכָה כָּל הַיּוֹם.
 "אֲמָמָּ..."
 הוּא גִרְגֵּר,
 "אֲמָמָמָמָּ..."
 (וּרְגַע אַחֲרֵי כֵן)

"אָכַל אֲנִי חֵיב לָרוּץ לְבֵית הַמִּשְׁפָּט."

כָּל צִי יוֹן הַגָּדוֹל,
 שִׁטָּת אַחֵר שִׁטָּת,
 מִשָּׁט כִּבִּיר
 שֶׁל אֲנִיּוֹת מִלְחָמָה
 הִרְעִישׁ אֶת הַמַּיִם הָרַבִּים
 שֶׁבֵּין אֲוִלִּים לְבֵין טְרוּיָאָה
 וּבְחֶרְטוֹם אֲדִירִים
 הָמָם אֶת הַחוּף.
 הַמִּלְחָמָה הַחֲלָה.

מָה עוֹשֶׂה מִי
 שְׁכָל מָה שֶׁצָּפוּי עֲכָשׁוּ
 מִמָּשׁ לֹא מַעֲנִין אוֹתוֹ?
 שְׁרוּצָה לְהִרְהֵר
 אוֹ לְקַרֵּא בְּשִׁקְט סֶפֶר,
 לְלַכֵּת לַיִם עִם שְׁנֵי יְלָדָיו?
 אֶחָד שֶׁסֶּתֶם טְרוּד
 בִּבְעִיּוֹת פְּרָנְסָה
 אוֹ מִדְּכָא מִיַּחְסִיו עִם אִשְׁתּוֹ,
 מָה הוּא עוֹשֶׂה בְּזִמָּן כָּזֶה?
 פְּתָאם מִן הַשָּׁמַיִם,
 כְּמוֹ פְּטְרוֹזְאֹוּרוֹסִים
 עֲצוּמֵי־כִנְפִים,
 נוֹחָתִים עָלָיו פְּטְרוֹזְאֹוּרוֹסִים
 עֲצוּמֵי־כִנְפִים
 וְהוּא מְסַתְּכֵל בָּהֶם
 וְאֵין לוֹ כֹּחַ אֶפְלוּ
 לְזוּז וְלִמְצָא מַחְסֵה.

מָה הֵם רוֹצִים מִמֶּנִּי,
 אֶת הַסֵּפֶר שְׁלִי?
 בְּשָׂכִיל זֶה לֹא צָרִיךְ לִהְיוֹת:
 אֲנִי אֶקְרָא אוֹתוֹ מֵהָרָא
 וְאֶתֵּן לָהֶם.
 בְּהִשָּׁאֵלָה, כְּמוֹכֶן.
 אָכֵל אִם הֵם יִתְעַקְּשׁוּ
 שֶׁהֵם רוֹצִים אוֹתוֹ לַעֲצֹמֶם,
 אֲבָקֶשׁ שִׁיתְּנוּ לִי לְפָחוֹת הָעֵתָק.
 וְאִם הַכִּנְפִים שְׁלָהֶם
 כָּבֵד יִרְצֻוּ מַעֲצָבִים
 אֲמַר לָהֶם: בְּסֹדֶר, בְּסֹדֶר,
 אֲנִי מַצְדִּי הַפְּנִמָּתִי אוֹתוֹ – שְׁלוֹם!
 וְאִזּוֹ אֶקוּם מִמִּטָּתִי,
 אֲנִשֵּׁק אֶת אִשְׁתִּי הַנִּרְדָּמָה,
 וְאֶקַּח אֶת אָרֶם וְנִינְוָה
 אֶל חוּף הַיָּם הָרִיק.

חוף הים הריק.

הוא התמלא בכל־כך הרבה אנשים !

ואז מִישָׁהוּ עָלָה עַל הַבִּמָּה וְאָמַר :

Ladies and gentlemen, Miss Nina Simon!

וְכָל הַדָּמוּן הֶעָצוּם הִרְיַע

כְּמוֹ לְאַחֵר אֲסֵפָה בְּאַגֻּרָה.

אֶפְלוּ חִלּוּמוֹת קָמִים מִשְׁנָתָם
 וְעַם אוֹ בְּלִי חִלּוֹק
 נִחְפְּזִים בְּחִרְדָּה לַחֲלוֹן:
 גַּם בְּבִקְרֵי הַיּוֹם הַשְּׁנִי
 הֵם לָעֶסֶי אֶת קוֹ הַחוּץ
 וְאִם לֹא דֵי בִקְרָה,
 אֶת שְׁלִישׁ הַמְּרֻחָק
 מִן הַמִּים עַד הָעִיר
 סָעְדוּ אֱהָלִים רַעֲבִים
 שֶׁעַל רֹאשָׁם הוֹנְפוּ דָגָלִים
 שֶׁטִּלְטְלוּ בְּרוּחַ
 אֶת הַלְאָמִים הַיּוֹנִיִּים.
 אֲבָל יֵשׁ גַּם חִלּוּמוֹת כְּאֵלֶּה,
 נִכּוֹן?
 וְחִלּוּמוֹת עַל צָבָא שֶׁמִּסְתַּעֵר עָלֶיךָ,
 נִכּוֹן?
 מָה הֵם רוֹצִים מִמֶּנִּי?
 אִם זֶה חֵלוֹם אוֹ לֹא,
 לֹא אֶת סִפְרִי, אֲנִי מֵנִיחַ.
 מָה, נִפְלְנוּ שׁוֹב
 לְמִשְׁחָקֵי מַלְכִּים?

מבפנים עומד עם חרבו מעלינו
פריאמוס מלך טרויאָה.
מבחוץ, היונים.

אני יכול לקבל בבקשה דם-שתיקה!
אני צריך לערוב שוב את הכל
למשהו יותר... יותר...
מה יותר?

לא, לא יותר שאלות
למי ללחם ובשביל מה,
או למה לקום בבקר
במשך חרש, חדשים,
שנתיים, שש,

ולנפנף את היד כל היום
מול אחר שמנפנף את היד כל היום -
הרי שאלנו את השאלות האלה
גם לפני המלחמה,
רק בלבוש אחר.

טוב, אני יכול לקבל דם-שתיקה?
אני צריך לערוב שוב את הכל
למשהו... למשהו...
יותר מעניין?

אֲנִי לֹא מְאַשִּׁימָה אֶת הַלֵּנָה.
 לֹא, כְּמוֹ שֶׁהוּא אָמַר,
 זֶה פְּרִיאָמוֹס,
 זֹאת אֲשֶׁתוֹ הַמִּתְחַסְּדֶת, הַקֶּבֶה,
 וְזֶה בְּנָה וְכָל בֵּית הַמְּלוּכָה.
 בְּגִלְלָם הַמְּזוֹן בְּצִמְצוּם.
 בְּגִלְלָם אֲנַחְנוּ מִתְנַדְּנִים
 בֵּין חוֹמוֹת הָעֵנֶק הָאֵלֶּה.
 אִם נוֹצִיא אֶת רֹאשֵׁנוּ מִהֶן
 הוּא יִשְׁאַר שֵׁם עַל הַחוּף
 כְּמוֹ כְּרוֹב שֶׁלְפָתֵעַ צִמַּח בַּחוּלוֹת,
 כְּרוֹב...
 כְּרוֹב שֶׁעָלִיו מִלְּאִים מַיִם,
 בִּשְׁרָנִיִּים,
 כָּל-כֶּךָ טְעִימִים...
 בְּגִלְלָם יְלָדֵי רַעֲבִים,
 בְּגִלְלָם!

נכון, הִיוּ בִּינֵינוּ בְּעִוֹת
 לִפְנֵי הַמֶּלֶחֶמָה,
 אֲכַל הֵן הִיוּ בְּעִוֹת רְגִילוֹת,
 כָּאֱלוֹ שֵׁשׁ לְכָל זֹג.
 מִשֶּׁהוּ קָרָה בַּמֶּלֶחֶמָה.
 בַּתְּחִלָּה עוֹד הָיָה קֶם בְּבִקָּר
 וְהִיטִי רוֹאָה בְּפָנָיו
 תַּרְדֵּה, דָּאָגָה לִילָדִים וְלִי
 אִם לֹא יַחֲזֹר הַיּוֹם.
 "לֹא, לֹא, אֵל תִּדְבֹּר כֶּכֶה"
 אָמְרוּ לוֹ הַפָּנִים שְׁלִי,
 וְהוּא הָיָה מְנִיף
 אֶת הַיִּלְדִּים בְּאֹוִיר
 וְצוֹחֵק אִתָּם כָּל-כֶּף
 וּמִלִּטֵּף אֶת עֵינֵי בְּעִינָיו
 מִלְמִטָּה, כְּשֶׁהָרִים אֶת הָרֹאשׁ לַחֲלוֹן.
 מִלִּבָּן שֶׁתַּחֲסֵם אֶת הָרְחוֹב הַשּׁוֹקֵק
 לַתְּזוּזִית מְרֻצָּדָת וּבִלְתִּי בְּרוּרָה
 שֶׁמִּפְעַם לִפְעַם הִיטָה מִתְּבִהָרָת
 כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ צָרַח: "הֵי, לֵיאוֹן!"
 אוֹ כְּשֶׁקְּבוּצַת חֵילִים הִכְתָּה אֶת הַכְּבִישׁ
 בְּעֵקְבֵי הַמִּתְכַּת שְׁלֵה
 וּלְפֶתַע סִטָּתָה יְמִינָה אוֹ שְׂמֹאלָהּ
 לְדָלֶת אֶחָד הַבָּתִּים:
 כָּל מָה שֶׁהָיָה לִי בְּיָד
 הָיָה נוֹפֵל וְנִשְׁבֵּר
 כָּאֱלוֹ לִי הֵם הוֹדִיעוּ.

אֲכַל, מַשֶּׁהוּ קוֹרָה.
בְּכָל שְׁהֶזְמַן עוֹבֵר
הוּא מִתְקַשֶּׁה לְקוֹם בְּבֶקֶר,
לֹא שֶׁמַּח לַחֲזוֹר בְּעָרֵב,
וְרַק בְּרִגְעִים מְעֵטִים
אֲנִי רוֹאֶה אוֹתוֹ חוֹזֵר לְעֶצְמוֹ,
כְּשֶׁהוּא פּוֹגֵשׁ אֶת הָעוֹר הַהוּא
שֶׁמִּסְתוֹבֵב כָּאֵן כָּל הַיּוֹם,
וּשְׁנִיָּהֶם מִתְנַגְּחִים בְּתֵאֲרִים
עַל הָעִיר "יַפֶּת הַחוֹמוֹת"
וְעַל אֶרְמוֹן "בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת"
וְעַל הַיָּם "סִמּוּק הַפָּנִים"
וְשׁוּם מֶלֶה עָלַי,
אֶפְלוּ לֹא אַחַת.

מִי שְׂרֹאָה אֶת בְּעָלִי מִן הַחוּץ
 נִשְׁעַן עַל אֶדְן הַחֲלוֹן
 הוּא בִּדְאִי אוֹתוֹ אֶחָד
 מִ"מִּלְחָמַת טְרוּיָאָה – הוּא",
 בֵּית מִסְפָּר תִּשְׁעִי:
 הָא, אִיזוֹ פִּסְטוֹרְלִיָּה
 מִתְקַשְׁקֶשֶׁת שָׁם,
 עַל אִיזָה אִישׁ וְאִשָּׁה הַדּוֹאִים
 חֲבוּקֵי אֶצְבָּעוֹת לַמָּטָה,
 הָא, אִיזוֹ פִּסְטוֹרְלִיָּה!

הַשְׁכַּבְתִּי אֶת אֲרֶם וְנִינּוּה.
אָה, אֲרֶם וְנִינּוּה.
כְּשִׁנּוּלְדוֹ הִתְפַּלֵּלְתִּי לַתְּקָרָה
שִׁיחִיו תִּשְׁעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים,
שִׁילְכוּ לְעוֹלָמָם אַחֲרִי,
שְׁבִיעֵי יָמִים וְאֶשֶׁר.
לֹא, שְׁלֹא יָמוּתוּ אִתִּי,
אָה, אָה, לֹא לִפְנֵי!
תָּנִים יָלְלוּ עַל הָרַיִדָה.
מִתַּחַת לְשָׁמַיִם אוֹיְלִיִּים
דָּלְקוּ מְדוּרוֹת עַל הַחוּף.

אֶפְשָׁר לְהֵאָרִיךְ וּלְסַפֵּר
 עַל רָעַב וּמִגָּפּוֹת,
 שְׂוָקִים רִיקִים,
 חֲנִיּוֹת נְעוּלוֹת,
 כְּלָכִים שְׁנוּכָחִים
 עַל אֲרָגוּזִים הַפּוֹכִים,
 וְאֶפְשָׁר לְסַפֵּר עַל הָרוּחַ
 הַנָּמָה לְכּוֹד בְּחֹדְרֵי פְּנֵדֻקִּים,
 וְעַל רְחוּב הַבְּשָׁמִים הַמִּצְחִין,
 וְעַל רְחוּב הָאֲמָנִים
 עָרֵב טוֹב לְרָצֶעַן.
 "עָרֵב טוֹב, אֲדוֹנִי."
 עָרֵב טוֹב, חֶרֶשׁ-נֶשֶׁק.
 "עָרֵב נִפְלָא, אֲדוֹנִי."
 (בְּרוּר, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה פְּרָנְסָה
 לֹא הֵיטָה לּוֹ מַעֲוֹלִם).
 "רַק רָגַע, אֶפְשָׁר לְסַפֵּר עוֹד וְעוֹד,
 אֲבָל מָה לְכָל זֶה וּלְבִקָּר?"
 כֵּן, לִיאֹן, נִכּוֹן,
 מָה לָּזֶה וּלְבִקָּר,
 כְּשֶׁאֵין חֶשֶׁק לְפָקַח עֵינַיִם
 כִּי גַם הַיּוֹם, כְּמוֹ אֶתְמוֹל,
 נִנְפָנֶף חֲרָבוֹת.
 מֵאִיפֹה לַיּוֹנִים יֵשׁ כַּח לָזֶה?
 פַּעַם, בְּאַחַד הַקְּרָבוֹת,
 שָׁאַלְתִּי יוֹנִי: "תַּגִּיד,
 מֵאִיפֹה יֵשׁ לָךְ כַּח לָזֶה?"

עֵינָיו שִׁילְלוּ כִּמוֹ חֲתוּל מִטָּרֶף
וְנָקוּ מִבַּעַד לַחֲוֵי הַקְּסֵדָה
וְהִתְנַפְּלוּ בַּפָּאֹת זֶה עַל זֶה.
כִּמוֹ עֲכָבֵר מֵאֲשֶׁר הִתְקַרְבְּתִי לְרֹאוֹת
אֲבָל אִזּוֹ הֵן פְּתָאִם נִזְכְּרוּ:
הַחֲתוּל שֶׁל הַשְּׂכָנִים הוּא אֲנִי.

בְּכָה כָּל הַזְמַן,
 או שְׁאַתָּה פּוֹעֵל כְּמוֹ אוֹטוֹמָט
 או מְשׁוּם שְׁצָרִיךְ.
 וְכָל הַזְמַן אַתָּה,
 או מִי־שֶׁהוּ אַחֵר,
 מְסַבֵּיר לְךָ לָמָּה זֶה נָכוֹן
 וְלָמָּה כָּל דֶּרֶךְ אַחֲרֶת
 מְגַחֶכֶת אוֹ לֹא נִכּוֹנָה
 וְ"תִהְיֶה הַגִּיּוֹנִי"
 וְ"אֵין בְּרָרָה",
 וְלַחֲזוֹק מְבִיאִים
 תּוֹרָה כְּזֹאת אוֹ אַחֲרֶת –
 שְׂיִלְכוּ בָּלֵם לְכָל הַרוֹחוֹת
 וְאֲנִי בְּיַחַד אֲתֵם!

אֶבֶל אֹז
 יֵשׁ אֶת אֶרֶם וְנִינְוָה
 וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁהֵם יַחֲיוּ
 תַּשְׁעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים,
 לְפָחוֹת.
 אִם כֵּן,
 שְׁלֹא כֻלָּם יֵלְכוּ לְכָל הָרוּחוֹת.
 אֶבֶל אֹז,
 כָּל אֶחָד הוּא אָב אוֹ בֶן.
 אִם כֵּן,
 שְׁיִלֵךְ מִי שְׂרוּצָה.

לֹא יוֹדַעַת מֶה קָרָה לוֹ –
 דּוֹקָא עֲכָשׁוּ הוּא מְסַתֵּגֵר
 וְלֹא רוֹצֶה לְרֹאוֹת אֶף אֶחָד,
 דּוֹקָא עֲכָשׁוּ כְּשֶׁהַיּוֹנִים
 הִסְתַּלְּקוּ לָהֶם סוּף סוּף.
 כָּלֶם רָצִים לָגֵר
 אֶת סוּס הָעֵץ לְתוֹךְ הָעִיר,
 שְׂמֵחִים וְחוֹגְגִים,
 וְהוּא שׁוֹכֵב לוֹ בַּמָּטָה
 מְנַפֵּן אֶת יָדָיו בְּרַפְיוֹן
 וּמְמַלְמֵל: "אָרֶם", נִינּוּה",
 "אָרֶם", נִינּוּה"

מלחמת טרויאדה – הוא

חוף טרויאדה, המחנה היווני

טְרוּיָאָה נַחֲרָבָה.
 עַל רֶקַע מְנִיפֶת הַקֶּצֶף
 הַנִּפְרָשֶׁת מֵאַחֲרֵי הַסְפִּינָה,
 בּוֹעֲרִים צְרִיחֶיהָ שֶׁל טְרוּיָאָה.
 עֲשָׂנָם הַשָּׁחַר מְפַלֵּג עִם הָרוּחַ
 בְּמֶשֶׁט אֲטִי וְתַמִּיר,
 פּוֹנָה לָפָה, פּוֹנָה לָשָׁם,
 בְּחַפּוּשׁ אַחֵר נָמַל
 שִׁיקְבֵּל אֶת גּוֹפְתּוֹ.
 אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים הַבֵּיתָה.
 עֹכְשׁוֹ, אַחֲרֵי עֶשֶׂר שָׁנִים.

הַחַיִּים שְׂמֵחִים.
לְפָחוֹת, כֵּן זֶה נִרְאֶה.
אֲנִי לֹא.
לֹא קָל לִי לָלֶכֶת מִפֶּה,
מִן הַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ כָּל בֶּקֶר,
בְּמִשָּׁךְ עֶשֶׂר שָׁנִים,
אֲתָה רוֹאֶה אֶת הָאֶתְגֵּר שֶׁלֶךְ
רוֹבֵץ מוֹל עֵינֶיךָ
כְּמוֹ מְמוֹתָה עֲצוּמָה
הַמְטָה אֵלֶיךָ, כְּבִיתוֹשׁ,
אֶת עֵינָהּ הַעֲצֵלָה,
מִפְּהָקָת וּמִנִּיחָה אֶת רֹאשָׁהּ
עַל כֵּף רֶגֶל עֲבָה וּמִיבֵלֶת.
אֲתָה נֹגֵשׁ לִשְׁטֹף אֶת פָּנֶיךָ
בְּמִימֵי הַנָּהָר הַסָּמוּךְ,
מִנֶּגֶב אוֹתָן בְּשׁוּלֵי חִלְצָתְךָ
וְחוֹשֵׁב עַל כֵּן שֶׁהַיּוֹם,
הַיּוֹם אֲתָה תִּכְרִיעַ אוֹתָהּ.
כָּכָה עֶשֶׂר שָׁנִים.
כָּל בֶּקֶר.

בְּעֶרֶב הַגּוֹף עֵיף,
 כּוֹאֵב.
 לִפְנֵי שְׁעֵינִי נִעְצָמוּ
 רָאִיתִי אֶת שְׁנֵי יְלָדֵי,
 אֶת מְלָכִיאֵס וְנוֹאָה,
 הֵם הָיוּ מִמֶּשׁ קִטְנִים
 כְּשֶׁכָּל זֶה הִתְחִיל.
 הַשְּׁעָרִים נִפְתָּחוּ פָתָאם –
 לֹא הָיִינוּ עָרוּכִים לָכֵן –
 מִתּוֹכָם שָׁעֲטוּ עָלֵינוּ,
 כְּמוֹ מַעִים מִבֶּטֶן קְרוּעָה,
 יַעֲדֵר מְמוֹתוֹת קִטְנוֹת וְצוֹרְחוֹת.
 קֶדֶם-כָּל בְּרַחֲנוּ
 אֶל מֵאֲחֹרֵי הַסְּפִינוֹת.
 לִקְחָתִי נָשִׁימָה עֲמָקָה,
 שְׁלַפְתִּי אֶת הַחֶרֶב
 וְהִדְקָתִי אֶת מְגִי הַבְּרָפִים,
 גָּלִים יִרְקִים הִתְכַּלּוּ בַּעֲדֵינוֹת
 עַל הַקְּרָקְעִית הַחֹפֶה מְצַדְפִּים,
 וּבִשְׁקֵט, יַחַד עִם כָּלָם,
 תִּחְלָה בְּרִיצָה קְלָה,
 אַחֲרָכֶן מְהִירָה,
 דִּהְרָנוּ לִקְרֹאתָם.

הלחמה היום-יומית הזאת –
מתרגלים אליה.
ידיך כאלו רואות מעצמן.
הן נצמדות אל החרב
ו-קליק, ננעלות:
משפוט, ננעצות,
גודעות ומבתרות
עד שלא נותר את מי.
וכמו תרנגולת כרותת ראש
שרצה באמוק עד שנופלת,
ידך ממשיכה להתנופף
ואז – קורסת בלאות נוראית.
ישבתי על הקסדה שלי.
אחרים עמדו, שוחחו,
שחררו את גופם.
הרופאים טפלו בפצועים,
החובשים פנו את הגויות.
החול החם שנגחפן בכף ידי
נזל לו לאטו ממרוחי האצבעות
ויצר תלולית קטנה.
בכף היד האחרת נגבתי את הזעה
והרמתי את הראש:
הממותה אספה את בניה.

אֲנִי כְּמַעֲט לֹא זֹכֵר לְמָה בָּאנוּ לְפָה.
 הָאֵמֶת, זֶה כָּבֵד לֹא מַעֲנִין.
 הֵלֵנָּה?
 הִיא סֶתֶם תְּרוּץ.
 נַעֲשִׂינוּ כְּפִי־חַיִּים.
 הַצֶּרֶךְ לְהַכְנִיעַ אֶת הַמְּמוֹתָהּ
 הַפֶּךְ לְהִיּוֹת כָּל חַיִּינוּ.
 הָרִיעוּ בְּחִצּוֹצְרוֹת,
 צֹאוּ בְּמַחֲלוֹת –
 חֲזַרְנוּ לְאַרְגֹּז הַחוֹל !

נכון, זה משחק,
 אני לא מתוכח!
 משחק מסכן?
 זה בדיוק הענין!
 למי שיכול להרשות לעצמו?
 רק את זה אני יכול להרשות לעצמי!
 לפילופובוס מן השיטת הכרתית
 שטוען: "אתה מתפלסף מדי!"
 אמרתי שלשה דברים:
 אלה – "לעולם לא אפסיק להתפלסף!"
 זה אלה.
 בית – "תזהר!" הוא צעק
 והפיל אותי לארץ:
 חץ כפול להב טס
 בדיוק במקום שעמדתי
 וננעץ בחרטום הספינה.
 "בית" – הוא אמר כששכבנו בחול
 והבטנו בחץ שרעד ונהם
 כמו כלב שמרב רשעות
 איננו מסגל לזוז –
 בית? תמהתי.
 "כן, תמשיך, מהו בית?"

יֵשׁ פֹּה אִישׁ יָפֶה וְגִבּוֹהַּ
 בְּשָׁנוֹת הָאֲרָבָעִים לְחַיָּיו.
 הוּא עוֹבֵר בֵּינֵינוּ,
 מְקַשֵּׁב לְכָל מְלֶה,
 בּוֹחֵן אֶת צִלְחוֹת הָאֶכָּל
 וְלִפְעָמִים נֵעֵלֵם.
 אוֹמְרִים שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אֲלֵיהֶם.
 זֶה לֹא מְטָרִיד אוֹתָנוּ.
 הֲרִי גַם לָהֶם הוּא מְצִיץ,
 גַּם שֶׁם עֵינָיו הָעוֹרוֹת
 רוֹעֲשׂוֹת כְּמוֹ מִשְׁאֲכָה
 שִׁיוֹנֶקֶת לְלֹא הַפּוֹגָה
 דְּבָרִים שְׁלֹא הֵם וְלֹא אָנוּ
 מְצַלִּיחִים לְרֹאוֹת,
 אוֹ, לְפָחוֹת,
 לוֹמַר.

יֵשׁ מַשְׁהוּ מִפְתִּיעַ
 בְּלַחֲמֶיהָ שֶׁל הַטְּרוֹיָאֲנִים,
 מַשְׁהוּ שֶׁהוֹלֵךְ וְנַעֲשֶׂה לְגִבֵּינוּ
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר לֹא צָפוּי.
 אַחֵר הַצֹּהֲרִים,
 בִּישִׁיכָה עַל חוֹף הַיָּם,
 דִּבֵּר עַל זֶה הַמִּפְקָד
 עִם הַיַּחֲדָה שֶׁלָּנוּ.
 הַשֵּׁמֶשׁ, כְּהַרְגָּלָה, הָאֲדִימָה,
 הַתִּנְפָּחָה וְשִׁקְעָה מוֹל עֵינֵינוּ
 וּמִטְחֵי הַצֶּבֶע שֶׁהִתִּיזָה
 הַכְּתִימוּ אֶת פְּנֵי הַחִילִים
 בְּכַתֵּם הַקּוֹרֵעַ שְׁלָה.
 מַשְׁהוּ רֶךְ קָרָה פֶּתָאם
 לַהֲבָעָה הַקֹּשָׁה בִּפְנֵיהֶם,
 מַשְׁהוּ שְׁנַעֲלֵם מֵאֲתָנוּ:
 הַצֵּד הַגִּבְרִי שֶׁבָּנוּ
 הִפָּךְ לְהִיּוֹת עִם הַשָּׂנִים
 הַצֵּד הַיַּחֲדִיד כְּמַעֲט.
 יֵשׁ מַשְׁהוּ מִפְתִּיעַ
 בְּלַחֲמֶיהָ שֶׁל הַטְּרוֹיָאֲנִים.
 קֹשֶׁה לוֹמַר מֶה בְּדִיוֹק,
 אֲבָל אַחֲרֵי הַקָּרֵב,
 אַחֲרֵי שְׁמִירָה אוֹ מֶאֱרֵב,
 פּוֹתַחַת לָהֶם הָאִשָּׁה אֶת הַדֹּלֶת
 וְהַיְלָדִים רָצִים לְקִרְאָתָם.

אחרי הקרב,
 כשאנו חוזרים
 למאהל ולספינות
 הגבר שבנו לא נח.
 הגבר שבנו
 הוא כל מה שאנחנו,
 יושב על כתיפיו
 ועם כפותיו השעירות
 טופח על עינינו,
 מושך מפינו
 נביחות קצרות וקשות
 שאין בהן טפה מן הצבע
 של יללות התנים על הר אידה.
 גם הטרויאנים שומעים.
 מתחת לשמי הפוכים
 הם נשענים על אדן החלון –
 נותנים את פניהם לרוח הים,
 את כתפיהם וצוארם לאשה,
 והיללות, כמנגינת כסופים רחוקה,
 מלוות אותם, לאט, למטה.

יִהְיֶה לִי קֶשֶׁה לַחֲזוֹר לְאַשְׁתִּי.
 הַזְכָּרוֹנוֹת הַקְּסוּמִים
 שֶׁעוֹד הָיוּ לִי מִמֶּנָּה
 בְּשָׁנִים שֶׁלֹּשׁ הָרֵאוּנוֹת
 הַתְּמַעֲטוּ כָּל-כָּךְ.
 הַתְּרַגְּלֹתִי לַחֲיוֹת לְבָדִי
 וְאֲנִי אוֹהֵב אֶת זֶה.
 בְּלִי כָּל אוֹתָם חֲכוּכִים וּמְרִיבוֹת
 וּבְלִי פְּשָׁרוֹת מְאוּסוֹת.
 אֲבָל אֲנִי רוֹעֵד
 כְּשֶׁאֲנִי חוֹשֵׁב עַל שְׁנֵי בָּנֵי:
 מֶה קוֹרֶה אִתָּם עֲכָשׁוּ?
 הֵם עוֹד זוֹכְרִים אֶת אֲבִיהֶם?
 יִשְׁנֻם לֹא מַעַט כְּפָרִים בְּסִבִּיכָה
 שְׁמִדִּי פַעַם אֲנַחְנוּ פּוֹשְׁטִים עֲלֵיהֶם,
 וְנִכּוֹן - יֵשׁ אֲנָסִים וַיֵּשׁ גַּעַל,
 אֲכָל יֵשׁ חֲבֵרִיּוֹת וְכַמָּה אֶהְבּוֹת,
 וּבְכָל זֹאת, פִּילּוֹפּוֹבּוֹס, הַכֹּל בְּגִבּוּלוֹת,
 הַכֹּל תּוֹחֵם אוֹתָנוּ לְגִבְרִים יוֹנִיִּים:
 הֲרִי אַחֲרֵי הַפְּשִׁיטָה
 אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לַמַּחֲנֶה,
 שׁוֹכְבִּים עַל חוֹף הַיָּם
 וּמִמְּשִׁיכִים בְּמָקוֹם שֶׁהַפֶּסֶקֶנוּ
 אֶת הַחֲלוּמוֹת עַל מַלְכִּיאֵס וְנוֹאֵה.

יֵשׁ בִּינִינוּ כְּמָה שְׂכַמְעֵט,
 אֲבָל הֵם לֹא יַעֲזֹזוּ.
 אַחֲרֵי הַכֹּל אֵלֶּה טְרוּאָנוֹת,
 נָשִׁים בְּרִבּוֹנוֹת עִם מְנַהֲגִים מוֹזְרִים
 שְׂאֵפְלוּ עַל זֶאֱוִס הָאוֹלִימְפִי
 הֵן לֹא שָׁמְעוּ בְּכָלֵל.
 לְמִרוֹת זֹאת,
 נָעִים לְהִתְעַלֵּס,
 נָעִים לְשַׁכַּב
 וּמוֹטָב לֹא לְפָרֵשׁ
 עֲוִית זֶה אוֹ אַחֲרֵת
 שְׁחוּלְפֶת עַל פְּנִיָּהֵן.

ימים כמו אחרי
 ארוחת צהרים
 ביום חם וקופח.
 אתה קם מן השלחן,
 מתגודד מבטן מלאה
 ומקהות חושים קשה
 ואיכשהו מזדקף
 וסוקר את השטח:
 מן החומות ועד קו החוף
 אין עץ אחד לרפואה.
 "כוס אחתו", אתה גועה,
 אבל אז אלת הזכרון
 מעפסת רכות אל אנךך:
 כמו שייח קוצים המקשיב אל הרוח
 התגלגלתי על המישור הרוחני
 ונעצרתי מתחת לספינה
 שנתמכה בכלונסאות –
 אי, איזה חול קריר!
 אי, משכים מרפפים,
 פוכרים ומזקירים
 את שער הגוף כלו
 וצופים כמו עדת קופידונים
 בתחרות בין גברתם
 לבין היפנוס.

חריגה מן הסימטריה,
 אפלו חריגה קלה,
 מנצחת בסופו של דבר.
 נניח שמים
 כמו אחרי
 ארוחת צהרים דשנה
 קורים באותו פרק זמן
 ליונים ולטרויאנים:
 אנחנו מתחת לספינות
 והם מתחת או מעל לנשים,
 הרי כמו טנטלוס והסלע
 המלחמה היתה לנצח.
 אבל נניח שביום כזה
 כשאני שוכב מתחת לספינה
 והכל עומד לי עד תחתיתה,
 והראש חד, נאמר,
 כמו ידית של סכין,
 נניח שביום כזה
 הם פותחים את השערים
 וכמו עדר ממותות קטנות ורעות
 מסתערים עלינו?
 לא, חריגה מן הסימטריה,
 אפלו חריגה קלה,
 סופה נצחון. למי?

הָאֲמַת שֶׁהִשְׁאֵלָה "לְמִי"
אֵינָה רַק שְׂאֵלָה
מִטַּעֲמֵי מִשְׁקָל,
לְמַעַן הָאֲמַת
זוֹ שְׂאֵלָה כְּבֹדַת מִשְׁקָל.
כִּי אַחֲרֵי הַכֹּל,
מִי שֶׁמְצַלִּיחַ לַעֲמֹד בְּפָנֶיךָ
בְּמִשְׁךָ כְּמַעֲט עֶשֶׂר שָׁנִים,
מוּטָב לֹא לִזְלֹזֵל בּוֹ.
בְּתַחֲלָה, כְּשֶׁהִגַּעְנוּ לְכָאן,
הָאֲמַנּוּ שֶׁתּוֹךְ חֹדֶשׁ-חֹדָשִׁים
נִכְבַּשׁ אֶת הַמָּקוֹם.
הָיִינוּ רַעֲנָנִים,
הַשְׂרִיזוֹן הָיָה נוֹצֵץ וְחָדָשׁ
וְהַחֲלָצִים עוֹד פִּעֲפָעוּ
מְלִיל הַבְּעִירָה שֶׁלִּפְנֵי הַנְּסִיעָה.
הַבְּטָנוּ בַּחֲמוּמוֹת הַגְּבוּהוֹת וְחִיכְנוּ –
אֵין דָּבָר שְׂיוֹכֵל לַעֲמֹד בְּפָנֵינוּ!
אָה, כִּמָּה הָיִינוּ מְפֹתָעִים
כְּשֶׁנִּגַּחְנוּ בְּאַבְנֵי הָעֵנֶק...
זֶה הָיָה כְּמַעֲט לִפְנֵי עֶשֶׂר שָׁנִים.
הַיּוֹם אֲנִי חֲנוּ מִבֵּיטִים בַּחֲמוּמוֹת
כְּאֵלוּ מִבֵּיטִים בְּעֶצְמָנוּ,
וְיוֹדָעִים שֶׁרַק חֲרִיגָה מִן הַסִּמְטָרִיָּה,
תַּחְבּוּלָה שֶׁתִּפְתִּיעַ אֶפְלוֹ אוֹתָנוּ,
תִּפְרֹם אֶת חוּט הַמּוֹירוֹת.

פילופופוס שלי –
 מה מפחיד יותר,
 אינני יודע:
 המלחמה בטרואה
 או השיבה הביתה.
 חכמי המזרח אומרים:
 "איזהו גבור? הכובש את יצרו!"
 חכמי ארוות השמש, אגב,
 מבינים את דבריהם כפשוטם
 ולפיקך הם משכלים
 את ידיהם ורגליהם וממתינים.
 וממתינים.

למה נזכרתי בזה?
 לא ברור לי.
 מכל מקום, זה בית.
 גימל
 (ועל גימל, אם אתה זוכר,
 לא שאלת),
 גימל זאת...
 טוב, בוא לא נהיה מיאשים
 כמו בן ארצנו היפונקס:

"יֵשׁ שְׁנֵי יָמִים בֵּיהֶם אֵשֶׁה הִיא תַעֲנוּג:
 כְּשֶׁהִיא נִשְׁאֵת וּכְשֶׁנִּשְׁאֵת אֵלַי קָבֵר."
 לא, אֵין צֶרֶף לְהַגְזִים.
 אֲבָל, אֵתָה זֹכֵר בַּחֲגוֹ שֶׁל פְּרוֹטָאוֹס,
 כְּשֶׁמִּישָׁהוּ שָׁאֵל:
 "מַה־יִּהְיוּת הַמוֹזָרָה בִּיּוֹתֵר
 שֶׁהָאֵל לִבֵּשׁ אֵי פַעַם?"
 "עֵץ, " הִסְפִּימוּ כָלֶם,
 וְרַק אֶחָד, אֲנִי עֲדִין זֹכֵר,
 אֶחָד קֵם וְצָרַח "אֵשֶׁה!"
 נו, אֵין צֶרֶף לְהַגְזִים,
 אֲבָל, תִּכְנִיס לָךְ לְרֹאשׁ:
 הַשְׁעֵשׂוּעַ הַזֶּה עִם הַטְרוֹיָאָנִים
 יִגְמַר יוֹם אֶחָד
 וְאִזְ נִצְטָרֵף לְהִתְקַפֵּל
 וְלַחֲזֹר, אֵתָה מִבֵּין?
 לַחֲזֹר הַבֵּיתָה.

הַבֵּית הַקֹּדֶם הוּא דְגָמָה לַמוֹנוֹפוֹנִיּוֹת
הַמְשִׁתְּלֻטֹּת עַל בְּנֵי אוֹתוֹ מִן
כְּשֵׁהֶם שׁוֹהִים בְּצֹתָא.
אֲנִי מְנִיחַ שְׂזוֹ אַחַת הַסְּבוֹת
שְׂאֲנִי רוֹצֶה לַחְזֹר לְאִשְׁתִּי,
לְקַוֵּא דְרוֹפוֹנִיּוֹת הַנוֹצֵרֶת מִשְׁנִינוּ
שְׂכֻמוֹ רְבִיעִית מִיתָרִים
קְשׁוּכָה וּמִתְאַמֶּת הַיֵּטֵב
(לְפָחוֹת, בְּרָגָעִים מְסִימִים)
מְפִיקָה מוֹסִיקָה שְׁלֹא יִדְעֻנוּ עָלֶיהָ,
שְׂרָמְזִים לָהּ אֶפְשָׁר לְמַצֵּא
בְּ"מִלְחָמַת טְרוּיָאָה - הִיא".
אֲבָל אֲזוֹ, כְּרָגִיל,
הוּא-הִיא הוֹלְכִים
וְאַתָּה נִשְׁאָר עִם עֲצָמְךָ:
אִי, אִיזוֹ פּוֹלִיפוֹנִיָּה!

המִלְחָמָה הַסְתִּימָה.
עוֹרְבִים נוֹחֲתִים בְּצִנּוֹחוֹת שְׁחֵרוֹת
עַל הַגּוֹיּוֹת שֶׁל הַטְּרוֹיָאֲנִים,
קוֹרְעִים בְּשָׁר שְׁסוּעַ
וְנוֹסְקִים אֱלֹמִים לְשָׁמַיִם.
רַחֵשׁ הַסְפִּינָה עַל הַיָּם
מִרְגִּיז אוֹתִי,
הַחֵילִים מְצִיקִים בְּפִטְפוּטִים
עַל אֵיזָה סוֹס מַעֵץ
וְהַמְרָחֵק בִּינֵינוּ לְקוֹ הַחוֹף
רַק הוֹלֵךְ וּמִתְאַרֵךְ,
לְהַכְעִיס
מִתְאַרֵךְ
וּמִתְאַרֵךְ.

כלל:

"תל היסרליק" – תל היסרליק הוא שמו המודרני של האתר הארכיאולוגי בצפון-מערב טורקיה (סמוך למיצר הדרדנלים) שבו שכנה ככל הנראה טרויאה ההומרית.

הערות ל"מלחמת טרויאה – היא"

עמ' 7 ארגוס – עיר במזרח הפלופונסוס. בירתו של אגממנון, מפקד צבאות יוון במלחמה נגד טרויאה.

עמ' 9 מלכיאס – שמו היווני של "מלאכי".

עמ' 9 נואה – שמו היווני של "נח".

עמ' 10 אוליס – עיר נמל קטנה בצפון אזור בויאוטיה (חבל ארץ צפונית לאתונה) שבה התאספו כל צבאות יוון כדי לצאת נגד טרויאה. שם הועלתה לעולה איפיגניאה, בתם של אגממנון וקליטאימסטרה, כדי לשכך את הסערה שערכה את יציאת הצבא.

עמ' 15 קליפרורוס – משמעות השם נעה בין "שומר יפה" ל"שומר טוב", כלומר, (שומר) היטב.

עמ' 16 לליאה – "פטפטנות" ביוונית.

עמ' 19 הידריאה – כלי לנשיאת מים.

עמ' 19 אמפורה – כד גדול ששימש לאחסון ולהובלה.

הערות ל"מלחמת טרויאה – היא והוא"

עמ' 38 פטרוזאורוס – "לטאה מכונפת".

עמ' 40 נינה סימון – זמרת/מלחינה/מעבדת/תמלילנית וכו'.

עמ' 45 "יפת החומות", "בנוי לתלפיות", "סמוק הפנים" – תארים המפוזרים בנדיבות באפוסים של "העיוור ההוא".

עמ' 47 הר אידה – הר סמוך לטרויאה.

הערות ל"מלחמת טרויאה – הוא"

עמ' 60 פילופובוס – אוהב/אהבת פחד.

עמ' 66 קופיריונים – השם הרומי של מה שנקרא ביוונית "ארוסים". גברתם היא כמוכן אפרודיטה, אלת האהבה, המין וכיו"ב.

- עמ' 66 היפנוס - "שינה", ובאות גדולה "אל השינה".
- עמ' 68 מוירות - אלות הגורל הטוות/קובעות לבני האדם (ולכל שאר הדברים) את חוט גורלם.
- עמ' 69 היפונאקס - משורר יווני (בן אסיה הקטנה) מן המאה השישית לפני הספירה. מן הפרגמנטים שנשארו ממנו מצטייר משורר קל־רוח, עסיסי ומענג למדי (הפרגמנט המתורגם הוא מספר 68 במספורו של M.L. West). שורה ראשונה בתרגומו של אהרן שבתאי. השורה השנייה בתרגומו.
- עמ' 70 פרוטאוס - אל ים שולי שהיה ידוע ביכולתו לשנות את צורתו לכל דמות שרצה.

תוכן העניינים

מלחמת טרויאדה - היא	7
מלחמת טרויאדה - היא והוא	29
מלחמת טרויאדה - הוא	53